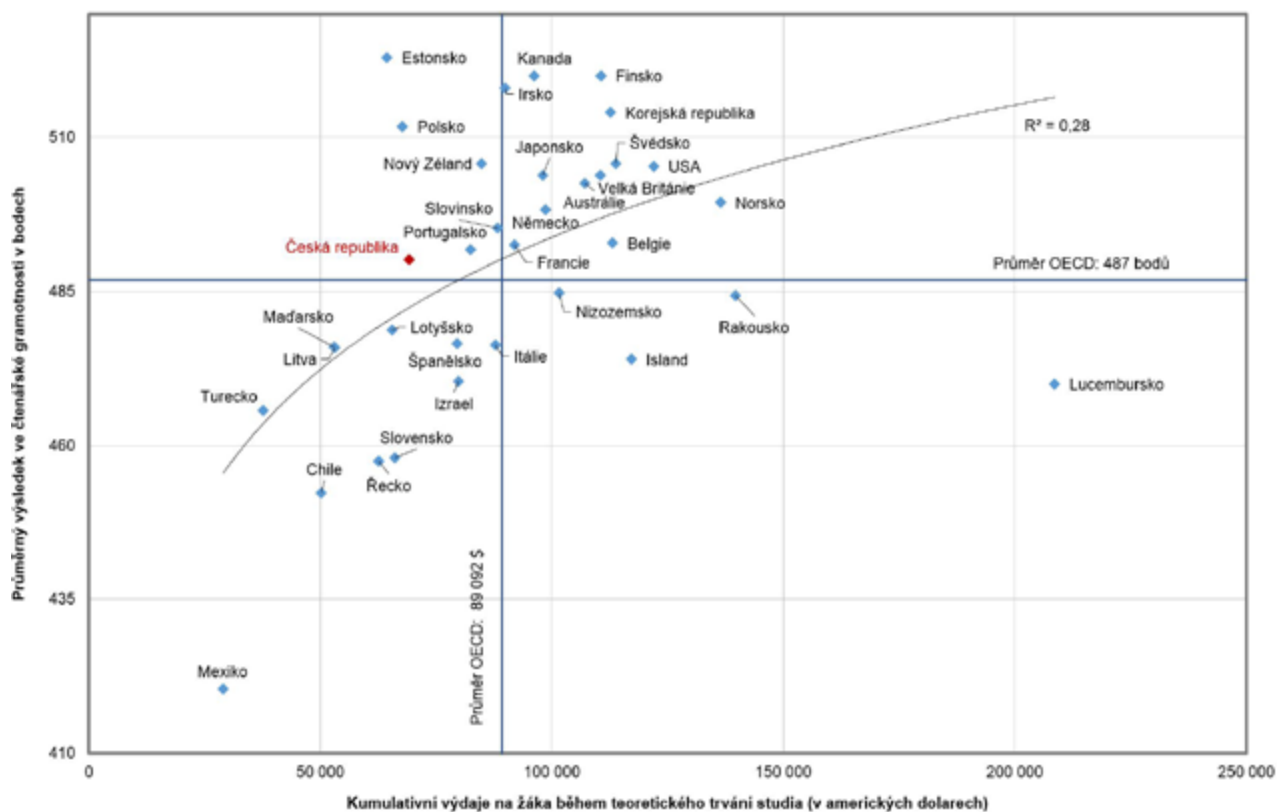

na vzdělávání téměř srovnatelné s průměrem zemí OECD, ovšem výsledek irských žáků je statisticky významně nadprůměrný. Ještě výraznější rozdíl je v případě Estonska, které má vysoce nadprůměrný výsledek, ačkoli jeho výdaje na vzdělávání jsou asi o 5 000 amerických dolarů nižší než v České republice. Výsledek českých žáků ve čtenářské gramotnosti je v porovnání se zeměmi OECD lepší, než by odpovídalo vynaloženým prostředkům na jejich vzdělávání.

Obrázek 5.2 Průměrný výsledek zemí OECD a výdaje na vzdělávání (PISA 2018 – čtenářská gramotnost)

5.2 Kázeň v hodinách

Důležitým faktorem, jenž ovlivňuje kvalitu procesu vzdělávání, je kázeň. Šetření PISA používá k jejímu měření index *Kázeň v hodinách*. V každém cyklu šetření se sleduje kázeň v hodinách vyučovacího předmětu, který je shodný s hlavní testovanou oblastí. V cyklu PISA 2018 odpovídali žáci na otázky, jak často se v hodinách vyučovacího jazyka stávají následující situace: *žáci neposlouchají, co učitel říká; ve třídě je hluk a nepořádek; učitel musí dlouho čekat, než se žáci utiší; žáci nemohou dobře pracovat; žáci začínají pracovat až dlouho po začátku hodiny*. Z jejich odpovědí byl sestaven index s průměrem OECD rovným 0 a směrodatnou odchylkou 1, přičemž vyšší hodnota indexu znamená lepší kázeň. Průměrná hodnota indexu v České republice odpovídá průměru zemí OECD, zajímavější je však porovnání kázně v hodinách ve vybraných skupinách škol dle různých charakteristik.

V tabulce na obrázku 5.3 jsou porovnány hodnoty indexu Kázně v hodinách ve školách, které se liší svým socioekonomickým profilem⁹, velikostí obce a zřizovatelem. Česká republika se spolu se Slovinskem a Itálií řadí k zemím s největším rozdílem v kázni v hodinách mezi socioekonomicky zvýhodněnými a znevýhodněnými školami. Zároveň pozorujeme významné rozdíly v kázni mezi

⁹ Socioekonomický profil škol byl stanoven z hodnot indexu sociálního, ekonomického a kulturního statusu (ESCS) jejich žáků. Podle průměrné hodnoty indexu ESCS byly školy rozděleny na socioekonomicky zvýhodněné (horní čtvrtina škol), průměrné a znevýhodněné (spodní čtvrtina škol).